

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

ПОРЯДОК

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОПП
«МЕНЕДЖМЕНТ В ГАЛУЗІ МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ»
ДУНАЙСЬКОГО ІНСТИТУТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

СХВАЛЕНО
рішенням Вченої ради
ДІ НУ «ОМА»
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Ізмаїл, 2023

ЗМІНИ:0

4

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

Укладачі:

Чимшир Валентин Іванович, доктор технічних наук, професор, директор Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Биковець Наталя Петрівна, кандидат технічних наук, доцент, завідувачка кафедри управління в транспортній галузі Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія», гарант ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»;

Гайдаржи Анжела Ігорівна, кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчально-методичної роботи Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія».

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У статті 53 Закону України «Про освіту» визначено права та обов'язки здобувачів освіти. Зокрема, відповідно до абзацу 3 пункту 1 цієї статті здобувачі освіти мають право на «індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання».

Визначення поняття індивідуальної освітньої траєкторії наводиться у підпункті 9 пункту 1 статті 1 цього Закону, а саме: «індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план».

У статті 62 Закону України «Про вищу освіту» визначено права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти. Зокрема, відповідно до пункт 15 цієї статті здобувач має право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного підрозділу».

Порядок діагностування реалізації права здобувачів на «вибір навчальних дисциплін в освітній діяльності ЗВО деталізовано у «Методичних рекомендаціях для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми» (затверджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29 серпня 2019 р. № 9). Так, у коментарі до пп 2.4, зокрема, зазначено:

- основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибірковий компонент;

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

- дисципліни можуть вважатися вибірковими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача вищої освіти;
- дисципліни «за вибором закладу» не можуть вважатися вибірковими, оскільки з точки зору здобувача вищої освіти вони є обов'язковими;
- в основі системи вибіркових дисциплін має лежати індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Це не заперечує права ЗВО запроваджувати обґрунтовані обмеження щодо мінімальної та максимальної кількості здобувачів, які можуть обрати певну дисципліну;
- в окремих випадках вибір дисциплін може відбуватися в межах існуючої академічної групи – якщо на це існують ті чи інші причини організаційного або навчального характеру. Однак, ЗВО зобов'язаний вжити усіх розумних заходів для того, щоб гарантувати право здобувачів вищої освіти на індивідуальне обрання дисциплін; зокрема, він у межах своєї автономії може утворювати нові групи для різних дисциплін або обирати інші організаційні форми для забезпечення цього права;
- ЗВО у межах своєї автономії можуть запроваджувати програми minor або сертифікатні програми, які можуть реалізовуватися за рахунок вибіркової складової індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;
- оцінювання конкретної моделі, обраної закладом, має проводитися з урахуванням його специфіки та контексту. Зокрема, експертна група має урахувати, чи є заклад вузькопрофільним або багатогалузевим: деякі обмеження щодо вибірковості, які є обґрунтованими в контексті першого типу закладів, не можуть бути виправданими у других;
- пп 2.4 охоплює не лише вибіркові компоненти, але й інші інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії, які може запропонувати ЗВО (компенсаційні курси, факультативи тощо). Вони мають оцінюватися насамперед з погляду відповідності потребам та інтересам здобувачів вищої освіти.

1. ПРИНЦИПИ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Основними принципами формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів, що навчаються за ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту» є:

- принцип практичної спрямованості здобувача;

- принцип наукової спрямованості здобувача;
- принцип ефективності.

1.1. Принцип практичної спрямованості здобувача

Принцип практичної спрямованості полягає у розумінні здобувачем освіти зв'язків і залежностей між пізнанням дійсності, наслідком якої є теорія, та практикою. Під час проведення теоретичних занять здобувачі освіти мають здобувати професійні знання, а під час проходження виробничої практики – навчитись ефективно застосовувати отримані знання на практиці.

Принцип визначає змістовні засади упродовж навчання за ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту», у межах яких здобувачеві запропоновано наступний напрям формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії: навчання та підготовка, що спрямовані на розвиток конкретних навичок, знань і умінь, які є необхідними для поліпшення професійної діяльності у певній сфері чи галузі.

1.2. Принцип наукової спрямованості здобувача

Принцип враховує його наукові інтереси та наукові доробки, які пов'язані з найбільш актуальними та проблемними питаннями функціонування морегосподарської галузі, напрями наукових досліджень кафедр Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія» (далі – ДНУОМА).

Напрямком реалізації цього принципу при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії є створення для здобувачів можливостей щодо:

- поглибленого вивчення та засвоєння дисциплін навчального плану;
- формування наукового світогляду, високих морально-психологічних якостей;
- оволодіння основами методик та навичками самостійних наукових досліджень і розробки наукових тем;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у вирішенні практичних завдань;
- розширення теоретичного кругозору та наукової ерудиції майбутнього фахівця;
- ведення винахідницької та раціоналізаторської роботи.

Цей напрямок реалізується шляхом участі здобувачів у тематичних (наукових) гуртках, проблемних групах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо.

1.3. Принцип ефективності

Передбачає, що процедури формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів мають бути реалістичними, зрозумілими та організованими у зручний для здобувачів спосіб.

Третій принцип передбачає, що процедури формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів, як правило, мають включати:

- інформування здобувачів про основні та додаткові напрями формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів;
- ознайомлення з можливими альтернативами, вибір, узгодження та фіксацію (закріплення) прийнятного варіанту;
- корегування планів виконання завдань (заходів) під час здобуття вищої освіти.

2. ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Індивідуальна освітня траєкторія в закладі вищої освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти.

2.1. Процедура вибору компонентів ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

Каталог (перелік) вибірових компонентів для формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту» Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія» та описи до них що року формуються та/або корегуються робочою (проектною) групою, затверджується на засіданні Вченої ради ДІНУОМА що передує наступному навчальному року та розміщуються на веб-сайті закладу.

Під час проведення першої кураторської години в поточному навчальному році зі здобувачами вищої освіти денної форми навчання куратор навчальної групи доводить та роз'яснює права та можливості здобувача щодо формування

індивідуальної освітньої траєкторії. Протягом першого курсу навчання здобувачі освіти ознайомлюються із запропонованими матеріалами та подають до навчально-методичного відділу ДНУОМА в паперовому або електронному вигляді через свої особисті корпоративні акаунти (що надані ДНУОМА) рапорти на опанування вибіркового компоненту, в обсязі кредитів ЄКТС визначених на поточний навчальний рік (додаток 1).

Здобувач має право визначитися із обранням вибіркового компоненту до завершення теоретичного навчання за обов'язковою частиною навчального плану, що заплановане на поточний навчальний рік та складання всіх форм підсумкового контролю за ними. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність, проходження практики тощо) не визначився зі своїм вибором у зазначений термін, має право здійснити його протягом першого робочого тижня після того, як з'явився на навчання. Здобувач, який не скористався правом вибору без поважної причини, буде записаний на опанування вибіркового компоненту, який визначається закладом. Контроль за поданням електронних заяв здійснює відповідний представник навчально-методичного відділу ДНУОМА.

Мінімальна необхідна кількість здобувачів у групі з вивчення вибіркової компоненти складає не менше як 12 осіб. У тому разі, якщо для вивчення окремої вибіркової компоненти не сформована група, здобувачам вищої освіти навчально-методичний відділ пропонує обрати іншу вибіркoву компоненту, де вже є, або може бути сформована група.

На підставі поданих рапортів навчально-методичний відділ готує проєкт Наказу директора про формування навчальних груп для вивчення вибіркового компонентів. Після оприлюднення наказу обрані компоненти ОПП стають обов'язковими, вносяться до індивідуального навчального плану здобувача та до робочого навчального плану.

2.2. Процедура формування індивідуального навчального плану

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (ІНП) формується за відповідною ОПП і складається здобувачем вищої освіти за участю представника навчально-методичного відділу та куратора академічної групи на кожний рік навчання. ІНП включає обов'язкові та вибіркoві компоненти, передбачені ОПП.

0

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

Обов'язкові компоненти ІНП мають повністю відповідати обов'язковим компонентам ОПП, які визначені на відповідний рік навчання та є незмінними впродовж усієї тривалості освітньої програми.

Вибіркові компоненти ІНП складають не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС навчального плану. Здобувач вищої освіти обирає будь-які дисципліни з тих, що запропоновані на вибір, або дисципліни, що запропоновані установою-партнером за програмою академічної мобільності (з можливими обмеженнями організаційного характеру та передумов вивчення).

ІНП оформлюються навчально-методичним відділом ДНУОМА, підписуються його представником та здобувачем освіти. Після його виконання ІНП зберігається в НМВ.

За умови переведення (поновлення) здобувача вищої освіти формування ІНП проводиться з урахуванням навчальних дисциплін, вивчених у попередньому закладі вищої освіти (відповідно до наданих документів).

За виконання ІНП персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти. Невиконання ІНП за навчальний рік є підставою для відрахування здобувача вищої освіти.

Керівник робочої (проектної) групи,
гарант ОПП «Менеджмент в галузі
морського та річкового транспорту»
к.т.н., доцент

Наталя БИКОВЕЦЬ

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

Додаток 1

до порядку формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту» Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»

Директору ДІ НУ «ОМА»

Проф. Чимшир В.І.

Курсанта першого курсу денної форми навчання за ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

(ПІП)

РАПОРТ

Прошу внести до індивідуального навчального плану на 20__ - 20__ навчальний рік обрані мною наступні освітні компоненти (навчальні дисципліни) загальним обсягом __ кредити ЄКТС:

Код ОК	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма контролю	Відмітка про вибір
2 КУРС				
3 семестр				
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр				
4 семестр				
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр				
3 КУРС				
5 семестр				
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр				

ЗМІНИ:0

ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
 «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
 СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ

Порядок формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
 ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

ВИДАННЯ:2023

6 семестр			
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр			
4 КУРС			
7 семестр			
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр			
8 семестр			
Необхідна кількість кредитів на вибіркові компоненти за семестр			

202

Підпис